

ХӨЙ УРУГЛАРЛЫГ ИЕЛЕРНИ «ИНИЦ АЛДАРЫ» ОРДЕН БОЛГАШ «ИНИЦ МЕДАЛЫ» МЕДАЛЬ-БИЛЕ ШАЦНААР ДУГААНЫДА
ТҮВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

ССР-ийн Дээд Соведин Президиумууд өмүсөөндө ийндейлгэн байрлана:

БАЙ-ТАГТА РАЙОНДАН
Тос уругларын божаан болган кижикткен иелерин «Инициалдары» орденин I чегеи-биле
Кирон Салчакова Елес — «Тээл» совхозтун ажилчыны,
Донут Салчакова Илал — «Тээл» совхозтун ажилчыны,
Тос уругларын божаан болган кижикткен иелерин «Инициалдары» орденин II чегеи-биле
Өшүк-Саар Хертекова Елес — Тээл суурда өг-бүлө ээси,
Белек Хертекова Иргит — Тээл суурда өг-бүлө ээси,
Карап Салчакова Сагды — «Тээл» совхозтун ажилчыны,
Долгар Сундубеева Салчак — «Тээл» совхозтун ажилчыны,
Ады уругларын божаан болган кижикткен иелерин «Инициалдары» орденин I чегеи-биле
Мавырыкчы Салчакова Кан-оол — «Тээл» совхозтун ажилчыны,
Тамара Иргитовна Кочук — «Тээл» совхозтун ажилчыны,
Мария Калчап-ооловна Кужугет — «Кара-Хөл» совхозтун ажилчыны,
Зоя Хертекова Кысен — район эмнегесияны санитары,
Татьяна Иргитовна Семеновна — «Тээл» совхозтун ажилчыны,
Байыр Контаровна Хертек — «Кара-Хөл» совхозтун ажилчыны,
Бом уругларын божаан болган кижикткен иелерин «Инициалдары» орденин I чегеи-биле
Чочек Салчакова Борбак-оол — «Тээл» совхозтун ажилчыны,
Саянчамаа Иргитовна Доора — «Кара-Хөл» совхозтун ажилчыны,
Дымши Очур-ооловна Манды-оол — Тээл суурда өг-бүлө ээси,
БАРЫШ-ХЕМЧИК РАЙОНДАН
Тос уругларын божаан болган кижикткен иелерин «Инициалдары» орденин I чегеи-биле
Самара Мавырыкчылова Кужугет — «Инициалдары» совхозтун ажилчыны,
Доос Лопсановна Хомушкун — Хонделец суурда өг-бүлө ээси,
Сес уругларын божаан болган кижикткен иелерин «Инициалдары» орденин II чегеи-биле
Татьяна Салчакова Иргит — Ак-Довурак хоорайда өг-бүлө ээси,
Ишвидел Биче-ооловна Кужугет — «Барык» совхозтун ажилчыны,
Калчак Салчакова Монгуш — «Инициалдары» совхозтун ажилчыны,
Тамара Александровна Монгуш — районун татаалчыны,
Кок-кыс Сараловна Тамдагай — Ак-Довурак хоорайда өг-бүлө ээси,
Чеди уругларын божаан болган кижикткен иелерин «Инициалдары» орденин III чегеи-биле
Кертик Чимитовна Болот-оол — «Барык» совхозтун ажилчыны,
Раиса Салчаева — Делер-оол — Ак-Довурак хоорайда өг-бүлө ээси,
Ады-кыс Кан-ооловна Жукова — «Барык» совхозтун ажилчыны,
Саймаа Ооржаккина Кужугет — «Барык» совхозтун ажилчыны,
Файна Карымова Монгуш — Ак-Довурак хоорайда өг-бүлө ээси,
Леш Хеймерковна Ооржак — Ашгыты суурда өг-бүлө ээси,
Байдылаа Ыманова Саая — «Инициалдары» совхозтун ажилчыны,
Имрегей Содуамонова Саая — «Инициалдары» совхозтун ажилчыны,
Кертик-оол Сосур-ооловна

НЕГЕГЕЛДЕГЕ ДУУШКЕН

«Сукнак» совхоз — «Ското-пром» тресттин баа бир уруг каттыгышыныкы. Мында Танды, Уугут-Хем, Кызыл райондарда совхозтарын болган Бин-Хемде «Инициалдары», «Кара-Хемде» «Инициалдары», «Бурен» совхозтарын маалы худуан ап турар.

Малын семпарт, тургузу азырадыр болганда үстүндө адаанымыс ажал-агылар «Сукнак» совхозту мал чени-биле хандыр худуанга бериле. Тандын ажал-агылары — «Революциянын чабымын», «Тос атты совхозтарын» болган Дуржунда станицанын, Уугут-Хемде «Ак-Тургу», «Уугут-Хем», «Инициалдары» совхозтарын, Кызыл районда «Тинделет», «Шамбалга», «У Уугут хурал» совхозтарын, Хуртукуларын худуоткен мал ээси кичөөтөн салык, мал ченин ууктедирейи өкөн берип турарын сун-

пакчалар мактап турар. Оту беш чылдын үшкү чыгы доостур чооктулаан. Бо беш чылдын эртеге уенде уре-түкнелдиг ажалдан келгени дег, «Сукнак» совхозтун коллективни 1978 чылды ажал-инчи чедикти-келерит доостур турар. Совхоз ноябрь 1-ге чедир күрүнге 3900 баш шарын дужаган. Шарыларын бирөөнүн-не дигит деизик ортума-биле 404 кг болган, аларын 42,8 хууун тергени семс деп үнелел-биле худуан алган.

Каттыкмынны бо чылны план буугар 615 тонна немелде деизик алып турган, 687 тонна кылдыр күсеткен. Бо чугуда керекке икөө азырадырлар Г. Т. Сурыкин, Д. С. Килин, Н. Г. Дворский, В. Д. Сарыглар, К. Ш. Саая аларын салышкынны уугут. Малды ажалда хайтаралын, чегерилге, сутгарылга-

лар оларын экижикткенни түнелдиге коллектив ажалыныкы мидит уугут чедикти-келерит болган.

Хонунта бир баш бода 7 кг холукаалыг ченин, тускай аппаратка хонделет, микро-элементтер холуу квал-сиген, саянын чип турар. Күс дужуп, агаарын, тем-пературалын оюн агаары билек, комлекта турар малга чыгыл сутту берип эгелер. Малтыннар бо бүтүндү түнелдиге башка оналштур хонунта 800 грамм немелде деиз алып турган, 890 ажалы, бедик кургузтарын чедип ап келетер.

Муриакы механизатор Петр Кулаков бригадаларын 8 кижикткен бригадалары үдө Уела-Хемде хыргымын беле-деизиле адмалдан турар. Оларда 2 комбайн, 2 пресс-борборникты бижыгаан. Келер чылды апрель 15-ге чедир бригада 1300 тонна хыргымын беле-деизиле адмалдан турар. Каттыкмынны бо хун-перде 3900 баш шары баш оларын күн-деизиле джика экки. Агыч-агыч ажал-агалардан худуан анча 30—40 тонна мал ченин эккен турар. Совхозтун кол зоотехниги Артур Иванович Грудничин малды ажалда, чегерилге, чыгыл рашониче уугут кичөөтөн салык, контрол-дан турар.

Үстүндө айтылган чедикти-келерге ажал-агычтын тускай өртемдерины кижиктер уугут уугут. Инициалдары кол мал ээсин П. А. Котосов мында үр үдө адмалдан, совхозтун чүгө инекилеринде эвес, хойжурларны, механи-заторларды болган тутугуларын, совхоз ажал-чипларын, оон ине-келер-техникти ажалда-

БОМБУРЗЕКТИН СУДАЛЫ
СЭТА БОЛГАШ ПМА: КЫСКА ДЫКНАДЫГЛАР, ТАЙЫЛБЫРЛАР

Ж. Маршениң чугаазы

ПАРИЖ. (СЭТА). Чуртун коммунист интеллигенция-биле Витриге уужарышкында чүве чугаалаан. Франциан Коммунист партиянын Чингине секретари Жорж Марше капитализмни инти кризисин улам-на хандып турар деп онзалат демделген.

Франциан ажилы чоннардын социал-политиктиг байдалы баксыраан, аларын уугут капиталдын кызыгар кол көлчүрүшүн системиз калбарган деп, ол демделген. Ийндиг байдалдарда Ж. Марше ажилын ангынын куша-ажилыч интеллигенция-биле

эвилелин бижыгларын, чурту демократтыг, революст чуртталгалар оруту-биле баштап ийндиг Франциан улусту күштеринин эвилелин тургузарын санадыан.

Социализмге шилчелени аргаларында ажилы чоннар-

ИСПАНИЯДА ЧУГУЛА ҮЕ-ЧАДА

Испаниянын Коммунист партиянын Даргазы Долорес Ибаррури декабрь 8-да, референдум хуунда, Мадридтиг бир районунда согулда уластууга кээп, чаа конституция дөш бадлылар деп турда, оюн журналистер үдө-ле берген. Оларын бак-рык шунтуу:— Бадлылар чинга чедир бир минута артык турда чүпү болуп тур силер?— деп чалгыс айтырым салганлар.

«Багун чүпү болуп турар мен?»— деп, пасеонария чугаан эгезен. — Франкуто диктатурага удур берге бадлыга демисеин турган испан улустуң кыса-соруунуң боттанганга, ол демиселдин түнелдиге амгы референдуму эрттерин чедип алганга, демократтыг конституция дөш бадлылар деп турарым болуп тур мен».

Чурттуң чаа үдөзүн коойлуун референдумга киришкен испан согуздуларын 87 хууу чүгүдүгүгө болган дөшкөн.

Бодуңуң характериниң таалам-биле адмга, чаа конституция буржуа-демократтыг боон турар. Чаа конституцияда дараакты ажалыга артык эргени хевор артыгар, рынок экономикаын бижыгаан. Бизагар ажалыч чоннардын ажалдарын, өөренириге, социал хандыктыга болган оскө-чүгө эргелер алып болза ову-чүгө чарлап турар, чүпү-биле-даа бижыглаван болган магалдылаан. Чинжэ, конституцияны чүгүдүгүгө-ниниң даартамында хүн бир солдунда мында деп билген: «Испаниянын бүтү хамаатмар ажалдар эргелер, мергежики шилел алдыр, А бо-

лушкунарын бүтүгүгө согулда кампаларын баа каларын турган харын, мичала-даа чаа конституцияны худуан аларын бүтүгүгө болган кампанын өңө-деизиле койлор, калбак темчээлге эртек. Согулда мурунуу кампанын чүгө 22 хонук үрдүкүгө. Бо үш педералын шилдиге он муң ажал митингаларын, хурдаларын, парлалда конференцияларын эрттерген. Чазактың баштын Алонсо Суарес референдум бүдүгүгө национал телевидение дамчыштур чурттуң чоноуга чүве чугаалаан. Чаа конституцияны дөшкөн-рише чоноу кийгирган.

Чаа конституцияда удур-дандык чон дээр болза шыл эвес. Удурдандык чон турган, бар-даа, болур-даа, Испания Франко чонка үш чыл догунаван, бо үдө Франциан катар тургузарын күзөп, оун чедип алып дөш бүгү-ле чүгүгө ажалы кампанын чаданымс кижиктер турган. Референдум бүдүгүгө согулданым болду-бас азы анаа удур бадлыларынчө кийгирган чүс-түс муң планатарын бажылар хандарына, хормонерге ажалыган турган. Ийрими үдөдиг кижилер оун кылдырыпта чүпү-даа харамаман. Демократтыг көөр хонун чон «Чаа күш дөш организамна бо ажалдарын кылдырыпта 70 миллион несет ажалы чаргыдаан. Политиктиг бо-лушкунарга, референдум-нуң түнелдиге салдыр чедирин албамы билген, барын үдөдиглер хоралакты чорудушкунарын баа ажаллап турган.

Барын үдөдиг алаеметтер бо чылдыг алабры айда болган декабрьн эгезиле

ТҮННӨЛДЕРНИ ҮНДҮРГЕН

НАРАНС. (СЭТА). Декабрь 3-те болган бүтү-инти согулдарын түнелдиге инча-да парлан үндүрген. Ол согулдарын үдөдиг республикалык президентини, социалдарын, конгрессин, бөлгөш штаттарын хоойлу үндүр-дүр хурдаларын депу-татарын сонгаан.

Согулданым дөш чевелиниң сай-тукун буугар алдыр, согулдарга тилел-гени оппозициг социал-христиан партия — Колей тилел. Курган баштанын эрге-ду-жалына оон кандидат Луис Эррер Кампинс дөш 2469 муң кижиз азы согуздуларын 46,63 хууу бадлылаан. Оон кол удурдандык — чурттуң политиктиг еске уугут партияны болуп чаргырык демократтыг теледеикти партияны теледеикти Луис Пиньерга дөш согуздуларын 43,34 хууу ба-

Испания чаа конституция-лыг болган, мичала-даа оон мурунда тургустууга айтырлар болу-ла шилелдиге бербес болгай. Чурттуң мурунда тургустууга кол айтырларга экономика кризис, миллион ажал артык кижилер, национал болган еске-даа чугула адмга-рылар хандары. Ажалдык чоннар чан конституция-лыгына эргелер саянын кырып чедип аларга, демократтыг күштер демиселди чоруду аналар. Компартия үдөзүн хоойлуу бадлы-биле үдөзүншан, демократты дөш демиселдин доо-ду-бааны, харин уламчыл турарын сагылдырп турарынчө уугуру инча.

А. МЕДВЕДЕНКО, СЭТА-нын көөр. МАДРИД.

СЕЙШЕЛ ОРТУЛУКТАРЫ

Индий океанын дөшкөн-рише барык бугун чартык километр хире Сейшеел Ортуктары Республика шөлдү чоруткан. Ында ортулуктарын салы бир чүс чедип-даа турар болза инти шөлдү уугут анос—405 дөрбөчтин километр. Ол шөлдүң чартык көзүн Маэ ортулукка хандары, ында ул республиканың байымын алып. Интилар деп хоойлар. Оон чурттык чону 55 муң кижиз, ол дөрге чурттуң бүтү чурттык чонуну 50 муң чүс хууу-ур.

Сейшелдер уугут эвес, мичала-даа төмөк кыса-чараш түлдүр, солун чедер талазы-биле кайгачык байла. Укун метр хире бедик пальма ияштар чаду турар ортулуктын худ-биле хемчир бистик бөм-бүрүктө ул уугут ортулуктын дөш. Ажи-чөмгө адман кижилер хорша деп үнүштү уугут садар талазы-биле дөшкөйдө бирги ченин баа бо күрүбө ээсен турар.

Бо ортулуктарын баштай франтуз, а оон соонда, 1815 чылда, анча колонизаторлар ээлен алган, тууд ажалын

малык болуун дөш сейшеел чанак тодгары хемчелерин ажалда кылдып турар.

Бо чылдык май тоңуңуңден ийне эгезилге чедир ЧКП-ин ийне сьедия болган. Анча ул партиянын адми Чонун Дешпигелит Фронтуу (ЧДФ) деп адаан. Ол сьедия чан чазактың национал-демократтыг оруун бижыглаан шилелерин худуан ап, чооку чылдарын программазын ажалдан кылган. ЧДФ-гаң удуртулган-биле, социалдык тургустууга, ам партиянын кол сорулган — Сейшеел ортулуктарын социалтиг хелер-биле саямдарын болуп.

Партия кижиз худуан аларын баа эскерилген, шөлдө хуууууны ады айга доктаан. «Фронт дөрге, чоноу ажалдары болуп уугутул, мичанаш анаа социалтиг принциптерин худуан коруп турар болган оун ажал-хемчелер-биле бадлыч турар кижилерин худуан алып бис»

деп партиянын даргазы болган республиканың президентин Рене чугаалаан.

Партия бажымын тударын ам планнап турар. Оон кижигуштериниң пропагандисин болган идеялыг төвү ол болур. Ук партиянын ийне муң кижигуштериниң чыгган хөргө-биле оун, тударын чон санадыан.

Сейшелдин даштыкы политиканы баа эскерилген. Хандарышас Африка-биле оон харымчалары улам бижыккан. Совет Эвилели-биле болган социалтиг еске-даа чурттар-биле харымчалар туттуган.

Иран-уак Сейшеел ортулуктарында бо эскерилген чүпү-күргүдү турары дөрге, кол-ондотторларга уугут демисел дөшкөйдө улам өскүрү, социал чонтуг чорук болган деп эрге дөш шимчөөнүн непертер, күш-ажилыг чонун буртунар депилдиге бадлыгтымын турары ол.

Мурнуу Африканың болган чүпү-күргүдү монополияларын дараакшынын турга хевор ортулуктары-биле Претория эжелекти эрге-чаргыларынчө организамтарын Намбияда «бүтү-инти согулдар» бадлы-оюну террорун болган күште күчүлүшкунарынчө бадлында, эртти турар.

Соок-яан мичакыларынчө бо калжараанымынчө сорулган — анча бу-чүрүмү турга тургузары болган Мурнуу-Барын Африканын Уугуту организамтарын (СЭТА) салдыр коншадары боон турар.

ЧУРЭКА: согулда уластууга.

Согулчу ийне бүтүрү бадлылар мурунда салааларынчө ийне болуп бөрү худуанга.

АП—СЭТА-нын телефотону.

